

LUKU 2 – JOHANN Jotain pehmeää ja tasaista, kuin pilvessä kelluisi. Pieni henkäys punaiselta taivaalta. Ehkä enkelin siiven hipaisu otsalla. Rauha: ei kiire mihinkään. Lämpö, suloinen lämpö kaikkialla. Ehkä paratiisi? ”Herran tähden, tyttöseni! Mitä sinulle on tapahtunut?” Ei sittenkään. Äidin ruttuiset, huolestuneet kasvot ilmestyivät ensimmäisenä Lauren tajuntaan. Kesti hetken, ennen kuin hän löysi itsensä vällyjen välistä tutun näköisestä tunkkaisesta huoneesta. Hänen päättään kivisti kovasti. Miten hän oli kotiin joutunut? Vastahan hän oli seikkaillut muurien raunioissa. Muisteleminen tuntui vaikealta. Ajatukset tarpoivat suossa. Äiti sipaisi hiukset pois Lauren otsalta. Hän näytti vanhemmalta ollessaan huolissaan. ”Luoja paratkoon, lapseni! Jouduitko sinä tappeluun”, äiti henkäisi nähdessään viirut Lauren vasemmassa poskessa. Punaiset raidat risteilivät posken halki. Laurella oli kyynärpäässään iso mustelma. Joutuiko Laure todella tappeluun? Oliko hän juossut koko matkan raunioilta kotiin asti? Hän muisti olleensa yksin. Muistot tulivat vähitellen esiin harmaan esiripun takaa yksi kerrallaan. Aivan, hän oli ollut raunioilla ja huomannut tykin. Hän oli kiivennyt sen päälle... ”En”, Laure sanoi hitaasti. Äiti näytti siltä kuin parvi enkeleitä olisi saapunut hänen vieraakseen, kun Laure puhui. Hänen harmaat silmänsä olivat täynnä kyyneliä, mikä sai hänet näyttämään vähintään satavuotiaalta. Äiti kyseli, mitä Laure oli tehnyt, missä ja miksi ja milloin. Ja koko ajan hän kohensi tyynyn asentoa, silitti Lauren otsaa tai heitti muutaman halon kamiinaan. Mutta Laure ei itsekään käsittänyt, mitä oli tapahtunut. Hän saattoi vain sanoa, että näki ison mustan linnun ja sitten alkoi ukkostaa ja hän lensi tykin päältä. Siihen asti hänen muistonsa ylsivät. Äiti henkäisi. Hän teki monta ristinmerkkiä peräjälkeen torjuakseen pahan. Monesti, kun tapahtui jotain vaarallista tai pahaa, hän säikähti; äiti taisi olla hieman taikauskoinen. Huomatessaan Lauren nappisilmien tuijotuksen hän yritti vähän rauhoittua. Laure ei ymmärtänyt. Mitä pelättävää yhdessä linnussa nyt oli? ”Äiti, olen ihan kunnossa. Katso vaikka”, Laure sanoi. Hän nousi istumaan välittämättä jyskyttävästä pääkivusta ja kirvelevästä kyynärpäästä. Pysyi hän kuitenkin pystyssä, vaikka maailma vähän keinuikin. Äiti hyökkäsi heti vuoteelle ja työnsi Lauren takaisin makuulle. Hän taputti Laureaa rauhoittelevasti päälle, niisti tämän nenän (vaikkei siinä niistettävää ollut) ja kiikutti hänen syliinsä kupillisen teetä, jonka oli keittänyt kamiinan päällä pannussa. ”Sinun täytyy nyt levätä, Laure. Hyvälle Luojaalle kiitos, ettei pahemmin käynyt”, hän sanoi ääni väristen. Aivan kuin hänen lapsensa olisi ollut kuoleman kielissä. Äiti istui siinä hyvän tovin vahtimassa, että Laure joi kuuliaisesti teensä ja pysyi makuuasennossa. Jotenkin äiti tuntui heti huomaavan, kun Laure yritti nousta istumaan. Hyvä on sitten, maataan tässä vaikka maailman tappiin, Laure tuumasi, vaikka olisi kyllä parempaakin tekemistä. Äiti kohteli häntä kuin päänsä kolhinutta pikkutyttöä! Ei ottanut kuuleviin korviinsa vakuutteluja siitä, että hän oli kunnossa. Sanoi vain, että lepo tekee eetvarttia. Johann olisi varmasti vain nauranut ja ehdottanut, että mennään veistämään puu-ukkoja tai pelaamaan shakkia. Isoveli ymmärsi häntä oikein hyvin. Mutta enemmän Laure ikävöi isäänsä, jota ei ollut nähnyt sitten aamun varhaisten tuntien. Isän täytyi nykyään viettää hyvin paljon aikaa armeijan päärakennuksessa. Yön hiipiessä kylään hän palasi kotiin. Toisinaan armeija vaatii enemmän uhrautumista, isä oli sanonut. Todellisen sotilaan puhetta! Edes Johann ei ollut yhtä uljas kuin isä, vaikka Laure toivoikin, että näkisi isäänsä useammin kuin vilaukselta. Kamiinan henkimä lämpö sai Lauren vähitellen uneliaaksi. Lyijypainot laskeutuivat hänen silmäluomilleen ja painoivat ne kiinni. Pään kipu tuntui enää karpäsen askelilta päänahassa. Isoveljensä veistämä karkea puupyssy sylissään Laure torkahti.

- - - Johann laahusti raskain askelin eteishalliin. Hän jaksoi hädin tuskin ripustaa lievetakkinsa naulakkoon ja vaihtaa varsisaappaansa mukavampiin solkikenkiin. Hän tarkisti pikaisesti peilikuvansa tummasta ikkunalasista ja marssi ruokasaliin. Pöydän ääressä istui isä lukemassa sanomalehteä upseerin takki yhä yllään. Isä näytti uupuneelta; hänen silmiensä alla oli tummat

varjot. Parransänki oli jäänyt ajamatta. Johann koetti leukaansa. Onneksi hänellä ei ollut rehottavaa sänkeä. Johann istuutui isää vastapäätä. Siinä he istuivat hiljaa useamman hetken, isä ja poika. Hopeaviisarinen kello tikitti. Silloin tällöin kadulta kantautui koiran ulvahdus tai rattaiden kolinaa. Kärpänen laskeutui kuivuneen kukka-asetelman päälle. Keittiöstä hiipi ruokasaliin sekalaisia hajuja – mausteita, lihaa, hedelmiä. Tuli rätisi tulisijassa. Isä taitteli sanomalehtensä kokoon. Vasta nyt hän huomasi Johannin saapuneen. ”Iltaa, poikani”, hän sanoi karhumaisella äänellään. Ei sitä voinut muulla sanalla kuvailla kuin karhumainen. Kuvaus oli Lauren keksimä ja Johannin mielestä varsin osuva. ”Iltaa. Kuulin, että Laurelle on sattunut jotain ja tulin siksi heti kun minut päästettiin lähtemään”, Johann lateli nopeasti. Joku sotilaista oli nähnyt Lauren juoksentelemassa raunioilla hiukan ennen ukkosta. Sotilas oli myöhemmin rientänyt tarkistamaan, oliko lapsi turvassa ja löytänyt tämän makaamasta maassa tiedottomana. Hän oli oitis juossut ilmoittamaan asiasta kenraalille. Hänen mieleensäkään ei ollut tullut, että hän olisi itse voinut kantaa Lauren turvaan. Sotilas sai kenraalilta keuhut ripeästi toiminnasta ja moitteet siitä, että oli jättänyt lapsen sateeseen. Sen jälkeen kenraali oli itse lähimmän apulaisensa kanssa taistellut tiensä vesisateen halki ja noutanut Lauren pois. Näin ainakin Johann oli kuullut. ”Totta on, että hän ei voi hyvin. Sisar Benedicta kävi tarkistamassa hänen kuntonsa ja sanoi, että lapsi oli vain iskenyt päänsä johonkin. Vaikuttaa siltä, että hän oli istunut tai seissyt tykin päällä ja jostain syystä lentänyt soratielle”, isä kertoi. Uurteet hänen otsallaan syvenivät. ”Onko Laure - ?” ”Hän toipuu kyllä. Sisar Benedicta sanoi, että lepo yön yli riittää. Pienet lapset ovat kestäviä. Se tyttö ei pitäisi, kun kuulisi tämän.” Tuli taas hiljaista. Kello jatkoi tikittämistään. Tuli oli hiipunut hiillockseksi ja sihisi. Kärpänen kyllästyi, kun ei löytänyt aterialla kuivuneista kukista ja surisi tiehensä. Nyt keittiöstä kuului astioiden kalahtelua. Joku valmisti ruokaa. Isä tuijotti lasipöydän läpi saappaidensa kärkiä. Hän näytti hyvin huolestuneelta; jokin painoi selvästi hänen mieltään. Oliko asialla ehkä jotain tekemistä sen kanssa, että isä joutui olemaan armeijan päärakennuksessa yhä myöhempään? Asiasta ei ollut puhuttu kertaakaan. Johann päätti katkaista hiljaisuuden. ”Isä”, hän aloitti, ”painaako jokin mieltäsi?” Isä havahtui mietteistään. Hän katsahti kulmat kurtussa kelloon. Kunniamerkit kilisivät, kun hän nousi hitaasti seisomaan ja oikaisi ryhtinsä. Johann seurasi isäänsä katseellaan. Hän ei voinut olla huomaamatta, että viime päivien kuluessa isä näytti vanhentuneen vuosia. Vaikutti siltä, ettei isä aikonut vastata. Ruokasalin ovella hän kuitenkin pysähtyi ja kääntyi poikaansa päin pää painuksissa. ”Älä huoli, Johann poikaseni. Muista, että oikealla sotilaalla on urhea sydän. Minun on palattava takaisin päärakennukseen. Sanoivat, että minua kaivattaisiin siellä vielä tämän vuorokauden puolella”, hän sanoi. Karhumaisuus oli kadonnut hänen äänestään. Se oli kammottavaa. Isä ei saanut kuulostaa heikolta. Johann huomasi jääneensä yksin. Hän ei ymmärtänyt. Jotain oli meneillään, jotain salaista tai vakavaa. Upseerit tuntuivat kokoustavan vähintään kerran päivässä. Joko joku oli julistanut sodan kansojen välille tai sitten – tai sitten? Isä oli ennen ollut hymyilevä ja elinvoimainen, mutta jokin söi häntä pikkuhiljaa. Hänen kasvoilleen oli piirtynyt ryppyjä. Hänen silmiensä leikkisä tuike oli sammunut. Mikä pahinta, karhumaisuuskin näytti tekevän lähtöä. Ehkä aika parantaisi kaiken, jos hyvää oli tullakseen. Johann koetti omaa otsaansa. Se oli onneksi vielä sileä. Johann iski nyrkkinsä lasipöytänsä. Kukka-asetelma vaappui hetken vaarallisesti mutta päätti pysyä pystyssä. Huoli saattoi raadella kenet tahansa rikki. Oikealla sotilaalla oli urhea sydän. Enemmän päättäväisyyttä, vähemmän murehtimista! Johann riuhtaisi itsensä ylös tuolista. Hän heitti lievetakin takaisin ylleen. Ehkä raikas ilma pyyhkisi huolet pois.